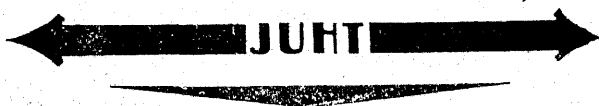

Fr. R. Kreutzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

SÕNAVARA

2. trükk. — November 1924.

Eesti Raamatukogust ilmutatud

Eesti praeguste olude juures on täieliku üldise tutvustaja väljaandmine täiesti võimata. Oleme töötanud selle ülesande kallal juba aastaid ja kandnud palju kulu ning jätkame seda heas lootuses, ehk teostub korra siiski... Senised katsed, tulgu, kustpoolt nad ka tulevad, ei rahulda kaugeltki nõudeid.

Käesolevas väljaandes on aset leidnud ainult oma kirjastuse ja ka mõned pealadu raamatud.

Ilmumas:

Gustav Suits. Sissejuhatus kirjandusteadusse.

Jaan Kärner. Eesti uuem lüürika.

Vilmar Adams. Suudlus lumme.

Mart Raud. Kangastused.

Aleksander Antson. Kolm kurbmängu.

Knut Hamsun. Nälg.

Knut Hamsun. Paan.

M. Artsõbashev. Koledus.

*

J. Albrecht. Kristus ja Buddha.

R. Strauss. Ristiusust ja buddhismist.

A. Kamenskaja-Alba. Mis on teosoofia?

*

F. W. Foerster. Elujuht.

Knigge. Läbikäimisest inimestega.

Charles Richardson. Raamatute valikust.

Samuel Smiles. Läbikäimisest raamatutega.

J. L. Hughes. Eksisammud kooliõpetuses.

Rich. Rual. Anektöödid muusikameestest.

*

Dr. F. R. Kreutzwald. Viinakatk. 4. trükk.

L. N. Tolstoi. Esimene viinapõletaja. 2. trükk.

Dr. Lorand. Kümme enneaegse surma põhjust.

Jul. Elango. Rahva lootus. Karskustöö käsiraamat.

Jul. Elango. Lootusringide lugemik.

Al. Elango. Noorusjõud II.

*

ALG- JA KESKKOOLIDE ÕPEKAVAD.

Richard Roht.

LOODUSKANGAD. Hind 125 marka. Valik Rohti paremaid teoseid, mis esimeses trükkis müügilt lõppenud. Kes Rohti 1918.—1921. a. toodangu impressionistlikke ja dekoratiivseid loodusmeeleolusid hinnata oskab, ei jäta seda raamatut lugemata. „Looduskangastesse“ on valitud ainult küpsemad tööd, missugustele osaks saanud soovitusi Rohti vastaseiltki. Nende kaudu on leidnud Richard Roht tee ka maailma-kirjandusse. „Looduskangastes“ esinev pikem novell „Tundmata maa“ ilmus hiljuti esperanto keeles ja teine samast kogust pärit töö „Surm“ on juba tõlgitud ning trükitakse praegu Leipzgis. Raamat on seesugustest, mida võib soovitada julgesti ka koolikogudele. Kaane on varustanud kunstnik E.Viiralt moodsa joonistusega.

ROIM. Hind 75 marka. Kuulub Rohti uuema toodangu hulka (kirjutatud 1924. a. kevadel). Teoses kirjeldatakse kuritegu — mõrtsukatööd — põneva, kaasakiskuva realistliku järjekindlusega. Üksikud situatsioonid ja momendid mõjuvad üllatavalt, põrutavalt. Teos pole pinnapealne juhtumiste rida, vaid ta tegevustik põhineb sügaval psühholoogilisel elutundmisel. Roht kirjeldab siin sarnaseid inimesi ja vahekordi, keda ja mida ta põhjalikult tunneb. Ka on kunstiküpselt niidistatud noore kurjategija hingepiinadesse moraalne tendents. Võib ennustada julgesti, et „Roim“ saab kuuluma Rohti paremate teoste hulka.

NELI JUTTU. Hind 150 marka. Sisaldab neli Rohti väljapaistvamat realistlikku külaelu-novelli 1923. a. loominguist. Roht on tunnustatud realistina kõikide poolt kiitvalt. Ta sellelaadilistes teostes leitakse palju elavat maaelu tundmist ja värsket looduspõhjust ning -ilu käsitamiskust. Need neli juttu on saanud laiema lugejateringi sooja vastuvõtu osaliseks.

Pealadus: Al. Dumas. Kolm musketääri. Hind 250 mrk.

„Raja“ album II. Tartu õhtugümnaasiumi õpilasühingu toimetused. 1924. Ilukirjanduslikke töid on A. Lepikult, B. S-ilt, J. Mõte'ilt, H. Hechtilt, O. Randlalt, Elly Määrits'ilt, A. Sarapuult, Assy Hõikurilt. Tõlked R. Reid'ilt, A. Blokk'ilt, I. Severjänin'ilt. Siis veel illustratsioonidega A. Zolki „Varajane renessans Itaalia maalid“. Raamat on meeldiva välimusega, heal paberil, 70 lhk. Hind 100 marka. Õppigem tundma meie noofi!

Eesti vanemaist autoreist on saadaval:

- M. J. Eisen. Helinad Emajõelt. 126 lhk. Hind 25 marka.
" Tähtsad mehed V. 64 lhk. Hind 25 marka.
" Tähtsad mehed VI. 83 lhk. Hind 25 marka.
" Uut ja vana. 102 lhk. Hind 25 marka.
A. Grenzstein. Esimesed luuletused. 42 lhk. Hind 25 mrk.
" Lõbusad laulud lastele. 47 lhk. H. 25 mrk.
" Eesti sõnaraamat. 180 lhk. Hind 25 mrk.
K. A. Hermann'i salmikud. 66 lhk. Hind 25 marka.
F. R. Kreutzvald. Rahunurme lilled II. 84 lhk. H. 25 mrk.
O. V. Masingi kirjad III. 118 lhk. Hind 25 marka.
" " IV. 90 lhk. Hind 25 marka.
A. Reinvald. Villandi laulik. 96 lhk. Hind 25 marka.
M. Sohberg. Neljas Eesti jututooja. 107 lhk. H. 25 mrk.
" Seitsmes Eesti jututooja. 58 lhk. H. 25 mrk.

Ülahimetatud raaamtud on kõik vanad trükkid ja juba sellepärast on neil kirjandusloolisest vaatekohast eriline tähtsus. Uues trükis pole nad ilmunud ja varsti jäävad müügil üldse harulduseks.

Peeter krahv Mannteuffel. Villem Navi elupäevad. Teine trükk. Redig. A. Paltser. Eesti Kirjanduse Seltsi autorite seeriast. 37 lhk. Hind 40 marka.

„Suure osavusega tabab ta elust iseloomulikke momente, ja kui temagi raamatute eesmärk õpetlik ning ta vabameelsus rüütlikeisuse hingeelul piirdunud, ei ole tema moraal päätetükkiv.“ (A. Paltseri esisõnast.)

Näitekirjandusest:

Hendrik Saar. Kergats. Lastenäidend 1 vaatuses. 30 lhk. Hind köites 50 marka, köitmata 25 marka.

Poisike on vähe linnas koolis käinud ja nüüd kodus näitab, mis ta võib: suitsetab, tühjendab napsid, kollitab teisi ning teeb omamoodi mürglit. Kui isa kodu tuleb, lõpeb lugu kärelda otsusega ping teised lapsed näevad, et linnas olnud vend ei pidanud end sugugi inimese kombel üleval. — Lastele põnev ka lugedes; näitemänguna aga jõukohane. Isegi täiskasvanud ei suuda naeru hoida.

Hendrik Saar. Pöörang. Kolmes vaat. Hind 100 marka.

Töötavate inimeste elust: mees jõi — oli majas puudus, hädade kondised käed sirutasid igalt poolt, ja väike laps vaatas ümbrust kartlikul silmil, lalides emale süüituid sõnu; mees hakkab korda pidama — kaob kahvatus palgeilt ning terve elu hakkab rõõmust muhelema.

J. Kunder. Mulgi mõistus ja Tartlase tarkus. H. 25 mrk.

M. J. Eisen. Isaisa viisi. Nali 1 vaat. Hind 25 marka.

M. J. Eisen. Kuidas nõiaaks saab. Nali 1 v. Hind 25 mrk.

JAAN KÄRNER. LEHED TUULDE. Hind 150 marka.

Sisaldab rea kirjandusse ja teatrisse puutuvaid artikleid ning arvustusi. Toetavaks abinõuks kirjandusloo läbivõtmisel koolides.

JAAN KÄRNER. EESTI UUEM LÜÜRIKA. Ilmumisel.

JAAN KÄRNER. ÄRKAMISAEGNE EESTI ÜHISKOND.

Hind 75, köites 100 marka.

Ehk küll sagedasti on mööda minnes räägitud ärkamisajast, pole seda seni keegi võtnud rohkem üksikasjalisemale vaatlusele. Nii tulebki, et isegi õpetajatel pole piirjoonelisemat ettekujutust. Jaan Kärner käsitab omas raamatus ajaloolisena ärkamisaegset ühiskonda, eritleb üldist olukorda, ajajärku kujundavaid tegureid ning arenemist, iseäranis aga seda, missugused kihid olid aktiivsemad ning kandvamad. Eesti kaugemas ajaloos on ärkamisaeg kõige suurema tähtsusega ning rääkides sellest ei saa tähelepanuta jätta seda uut teost.

JAAN KÄRNER. TALURAHVA VABASTAMINE EESTI-MAAL. Hind 75 marka.

JAAN POSKA PÄEVARAAMAT. Hind 100 marka.

SOOMUSRONGIDE DIVIIS VABADUSSÕJAS I. Punaväe sisetungimine ja väljatõrjumine. Kokku seadnud Soomusrongide Brigaadi Ajaolo Komitee korraldusel E. d. L a a m a n n. Hind 200 marka.

Missugune tähtsus langes vabadussõjas soomusrongidele, missuguseid tagajärgi nad saavutasid — seda teab iga eestlane. Kuid üksikasjalise soomusrongide tegevuskäiguga on tuttavad ainult vähesed. See aga huvitab meid kõiki tähes või tahtmata: tarvis on vaid vaadata mõnda ülesvõtet või alata mõni juhuslik rida, kui enesele tähelepanematult edasi loed ja kuigi ei raatsi käest panna, sest seal leiad sündmusrikkust, leidlikkust, vabadusiha, võitlust — iga kordaläinud samm täidab tagantjärele südame rõõmuga, iga pööraselt riskeeriv ettevõtte paneb nüüdki veel südame ärevusest kiiremini lööma. Raamat viib meid kaasa soomusrongidele alguse panemisest kuni nende suuremate ja jäädavate võitude saavutamiseni ning vaenlase maalt peletamiseni. Üksteise kõrval võitlevad soomusrong nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 4, kitsarööpaline soomusrong nr. 1 ja nr. 2, nendega ühes kooliõpilased, Kalevi maleva, Kuperjanovi partisaanid, skoudid jne. Vabastatakse Auvere, Vaivara, Rakvere, Kadrina, Aegviidu, Kehra, Tapa, Voldi, Tartu, Elva, Pritsu, Valga j. t.

See raamat elustab mälestused neil, kes ise osa võtsid ja kisub kaasa need, kel polnud seda võimalust. Teksti illustreerivad hulk koguülesvõtteid ja tähtsamate osavõtjate näo-pilte; kõik heal valgel paberil. Hind, võrreldes välimuse ja suurusega (198 lhk.), väga mõõdukas.

Pealadus:

- Prof. R. Gutmann. Dante Alighieri. Hind köites 100 mrk.
- Dr. A. Hermann. Ueber die etymologische Bedeutung der alten livischen und kurischen Ortsnamen. Hind 25 mrk.
- Ed. Vilde. Avalik kiri Eesti Kirjanduse Seltsile H. 25 mrk.
- A. Hermann. Pushkin eesti kirjanduses (vene keeles).
- A. Ertel. Pühajärv. Muinasdraam. 60 lhk. Hind. 50 mrk.
- „ Moodne daam. Novellid. 145 lhk. Hind 75 mrk.
- A. Haava. Luuletused I. 99 lhk. Hind 30 marka.
- „ Luuletused II. 96 lhk. Hind 30 marka.
- Juh. Liiv. Käkimäe kägu. 35 lhk. Hind 10 marka.
- V. Proletaarlane. Sõnjalad. Luuletused. 124 lhk. Hind 50 marka.
- R. Reimann. Vaikus. Luuletused. 64 lhk. H. 30 mrk.
- „ Päikseratas. Poem. Hind 75 marka.
- A. Saal. Vambola. Jutustus Eesti ajalooost. 286 lhk. Hind 175 marka.
- A. Saal. Vaimude vallas. Jutustused. 64 lhk. H. 25 mrk.
- F. Grillparzer. Unenägu-Elu. 106. lhk. Hind 100 mrk. Eesti Kirjanduse Seltsi noorsoo kirjavara nr. 34.
- N. Gogol. Jõulu ööl. 50 lhk. Hind 25 marka.
- „ Sinel. 30 lhk. Hind 10 marka.
- J. Bergmann. Üleüldine ajalugu. Vana-aeg. II trükk. 144 lhk. Hind 50 marka.
- J. Bergmann. Üleüldine ajalugu. Keskaeg. Köites. 115 lhk. Hind 50 marka. Koolidele ja iseõppijatele. E. Kirjam. S. toim. nr. 26.
- M. J. Eisen (Grube jär.). Ajalugu elulugudes. 87 lhk. Hind 25 marka.
- F. Pahl. Thomas A. Edison. 124 lhk. Hind 50 marka.
- A. Grenzstein. Eesti küsimus. 35 lhk. Hind 10 marka.
- „ Lõpueksam nooreestlaste ja vanasakslaste keskes. 103 lhk. Hind 25 marka.
- A. Grenzstein. Raadi valdkonna majanduse geograafia. Hulga joonistuste ja tabelitega. 104 lhk. Hind 50 mrk.
- Mõtted. Teine raamat. Ed. Vilde ja teiste koguteos. 192 lhk. + 8 kunstireproduktiooni kriidipaberil. Hind 200 marka.
- R. Ihering. Võitlus õiguse eest. Tõlk. Ed. Laaman. 81 lhk. Hind 40 marka.
- Elu ja võitlus. M. Gorki j. t. koguteos. 183 lhk. Hind 30 marka.
- K. Kautsky. Suur Prantsuse revolutsioon. 96 lhk. Hind 25 marka.
- D. Solovjev. Dekabristid. 64 lhk. Hind 25 marka. Dekabristide mässu üksikasjaline käsitelu; pannakse eriline rõhk olukorra kirjeldamisele.

V. Lvov-Rogatshevski. Trükisõna ja tsensuriamet.
127 lhk. Hind 25 marka.

T. Korpimaa. Ostuühisused ja sotsialism. 47 lhk. 25 mrk.

Georg Naelapea. KRIMMI JA KAUKASUSE PÄIKESE-
MAIL. Ränniku mälestused. Sulejoonistused Arno
Vichvelinilt. 67 lhk. Hind 100 marka.

Lõunamaa — päike — mäed — meri... Kes poleks
unistanud nende järele! Kuid igapähe pole võimalik oma
silmaga näha Itaaliat, Kaukasust jne. See võtab kätte raamatu ja loeb teda mitte ainult üks kord. — G. Naelapea raamatust kirjutab „Postimees“ 1923, 6:

„Raamat tundub sümpaatlisena juba välimuselt: lehekülgede rohkusele vastav vormaat, hea paber, selge trükk ja õnnestanud joonistused. Ka sisu suhtes ei ole karta pettumust. Autor ütleb eessõnas juba, et ta ei taha esineda küpse vaatlejana või kirjanikuna, vaid ta jagab lugejaga oma reisimälestusi ja muljeid kui noor, kes ei otsi sagedasti nähtuste tõsisid põhjuseid, vaid t u n n e b sisemiselt ümbritsevat ilusat ilma, ta päikest ja taevasina. Ja kus on enam päikest ja taevasina kui mitte Krimmi ja Kaukasuse kõrgetel mägedel, sügavates orgudes ja mereannal!

Tõepoolest, autor on oma teekonnal enam tundnud kui näinud. Mis Krimmis ja Kaukasuses näha, sellest võib palju kirjutada. Aga mida kēegi, iseäranis meist põhjamaalastest, seal päiksekülluse maal t u n n e b, seda oskab ainult luuletaja sulg edasi anda.

Ses suhtes on G. Naelapea muljed hästi õnnestanud. Näiteks („Piirivalvur“, lhk. 59): „...●Koidab. Üle sinavate ja lumiste kaljude kerkivad esimesed lõunapäikese kiired — ja heleda valgusena särab pilveden mäeahelik. Ettevaatlikult ratsutab ratsanik mägitēed, püss seljan ja terav Kaukasuse pistoda küljel. Ohukuningas, kotkas, tiirleb ta pää kohal, vuriseden tõusevad põõsastest ehmund fasaanid ja oma viisi kisaden vehklevad jääliustikude poole pruunid mägihakid. Eemal, nagu kärbsed, ronivad lambad, tuhandate kaupa, kaljuuasadele ja „Alpi heinamaile“, kust rododendoonid ja annemoonid vastu valendavad — mägede Kaukasus on virgunud!“

Neis piltides ja kirjeldustes peegeldub tõsine rändamiskirg, mis lugejat veetleb ja avatleb.

„Krimmi ja Kaukasuse päiksemail“ on noore raamat noortele. Ta rikastab meie noorsoo kehva kirjavara kahtlemata ja tohiks lahket vastuvõttu leida koolides, raamatukogudes ja igal pool, eriti just noorte seas, kellele ta ka otsekoheselt määratud.“

—i—

Tähelepanemiseks haridustegelastele!

Mees, kes meie karidusloos särab heledama tähena, Villem Reiman, ütleb, et meie rahva hing nagu lõnga kaelas ripuvad, ja see lõng olevat haridus. „Meie rahva olemine või suremine on selle külge köidetud, kui jäme ja kõva see lõng on.“ (V. Reiman, „Karskuse mõte“). Ei saa äga olla tõsist sügavat haridust ilma laiade rahvahulkade vaimlise isetegevuseta. Meil on seni seda kibedasti puudunud. Kuid ka peasetee on olemas, ja see töötab meie vabaharidustöö hoopis uutele alustele rajada.

Vanade kultuurmaade kogemused on vabaharidustöö vahendeist esiplaanile tõstnud õpiringid. Meil on see vabaharidustöö ala veel täiesti uus, kuid juba lähemal ajal on võimalus kõigil haridussõpradel õpiringide korraldusega üksikasjalikult tutvuneda. On ainult päevade küsimus, mil meil müügile jõuab Eesti Karskusliidu väljaandena „Sõnavara“ kirjastusel Tartus uus raamat.

E. Kubjas. **ÕPIRINGID**, käsiraamat nende tegelikuks korraldamiseks. Ükski, kes meie kultuuri edust huvitatud, ei jäta seda raamatut omale muretsemata, et tutvuneda vabaharidustöö võimsama sõjariistaga — õpiringidega. Õpiringide korralduse keskkoha ülesanded on esialgu oma pääle võtnud Eesti Karskusliit, andes igasugust nõu ja juhatust, valmistades õppekayu ine.

H. Anso. **Õpereiside juht**. Korraldatud Haridusministeeriumi ülesandel. 118 lhk. Hind 100 marka. Huvitab kõiki matkajaid.

Ellen Key. **Ema ja laps**. 37 lhk. Hind 20 marka.

Riigiasutuste asjaajamise juhtnöörid. Riigikantselei väljaanne. Hind 30 marka. Vabariigi valitsuse otsus 21. detsembril 1923. a.: Soovitada riigiasutustele tarvitusele võtta. (Riigivanema ja riigisekretääri allkirjad). Huvitab ka kõiki neid, kellel riigiasutustega tegemist on.

J. Rosenberg. **Eesti-Esperanto sõnastik**. Hind 85 marka. Paljud on huvitatud esperantost, kuid ei tea õpevahendeid. Käesolev raamat võimaldab eestlasele esperantokeelsete sõnade leidmise.

K. R. Murakas. **Ladina-Eesti sõnastik**. A. Hermanniladina keele õperaamatus esinevate sõnade jaoks. Hind 100 marka. Sõnastik on niivõrd mahukas, et võib teda tarvitada üldse ladina keele õppimisel.

J. Adamtau. Vabad mängud ja sport. Koolidele ja noorsoo organisatsioonidele. Joonistuste ja piltidega. Hind 120 marka.

Noored tahavad ikka liikuda ning mängida. Sagedasti näeme, et korratakse ühte ja sedasama mängu, sest ei teata uusi. Palju elavamaks muutub aga, kui on mängudest suur valik. See toob kaasa huvi, värskust ja arendab meeli ning keha. Kogenud koolimehena pakub J. Adamtau selles asjas oma juhatust.

Sisuks on: Mäng. Mäng ajaloos. Mängude jaotus, mõju ja tähtsus. Mängud: madu, meri lainetab, kass ja hiir, labürindid, viimane, pallimees, türgi viimane, must mees, must mees palliga, raudtee, kiisad merre!, palav käsi, hunt ja karjane, tühi paik, kolme palju, aned, pardid, tulge koju, viimane paar välja, noot, palli eksitaja, jalapall ringis, rebase jaht, linna piiramine, märgilaud 1, märgilaud 2, pallide võistlus I, II, III, jahimees, pall üles, pall koputamise, kindlus, pomm, nuudimees, nuudipüüdja, lombak rebane, mats, kus sa oled, linna võitmine, kotike lendab, kadedad kanad, telegrafeerimine, väljakutse, pulgavõistlus, teatejooks, sikud purdel, öö ja päev, jooksjad ja püüdjad, nuiade korjamine, numbrite võistlus, geograafia mäng, külva ja korja, metslaste tants, keppide võistlus, maakuulajad.

Üldised juhatused. Kuidas seletada mängu. Mängu koht. Ülikonnad ja jalanõud. Mängude seadused ja nende täitmine jne.

Kus mõni noor koos — seal mäng lahti!

Raamat annab ka tuntud mängule lisandusi ja uusi juhatusi.

Kl. U. Suomela, Helsingi ülikooli võimlemisinstituudi lektor. Karskus ja sportvõime. Soome keelest E. Kubjas. Hulga piltidega. Köites hind 100 mrk., köitmata 75 mrk.

„Käesolev raamat õhkub vaimu, mis võib võrsuda ainult tervel jaataval elukäsitlusel, mis seisab selles, et kõigile inimese elujõude tõstvale tegureile leitakse oma koht ja tunnus elu süsteemis. See on tõsise kultuurilise elu üks peatingimustest. Ekslik oleks arvata, et me juba nii kaugele oleksime jõudnud.“ Tõlkija eessõnast.

Eriti aktuaalne meil, kus spordiliikumine pole veel täiel määral asunud täiskarskuse alusele. See raamat aitab seda küsimust meilgi selgitada ja ka meie spordiliikumist juhtida ainuõigele teele täiskarskuse suhtes.

J. Edwards. Ideaalne kehakultuur. 15 pilti; 58 lhk. Hind 25 marka.

A. Lugenberg. Jalgpallisport. 46 lhk. Hind 35 marka.

Ralph Waldo Trine. Iseloomu kujundamine mõttejõu läbi.
Dr. Max Christliebi saksaseelse tõlke järele Gustav
Puu. Hind 25 marka.

„Seisab siis meie võimuses igal ajal kindlaks määrata, missugused harjumused peavad saama meie elus valitsevateks? — Minu vastus kõlab: see on eriti meie oma asi ja seisab meie võimuses. „Ma olen see, mis tahan“ — nii võib ja peab vastama igaüks. — Autor kõneleb omas raamatus igale elavale inimesele ning ka paljulugenud isik ei taha siin vahele jätta ainust lehekülgegi.

NOORUSJÕUD. Eesti Noorsoo Karskusliidu koguteos I. Toim. Al Elango. Mõeldud igaaastase koguteosalbumina. — Sisuks: enesekasvatamise ja ilmavaate alal — Charles Wagner — Sisemine valvur; Fr. W. Foerster — Tehnilise kultuuri hädaohud; Uue ilma vaim; Upton Sinclair — Valimik mõtteavaldust U. Sinclairi „Eluraamatust“ jne.; Fr. W. Foerster — Füüsiline ja eetiline kasvatus; Rope Kojonen — Murrangea võitlused; karskuse alalt: Väino Voionmaa — Sotsialism ja alkoholism; Ensio Krohn — Kas olen karske enese või teiste pärast?; A. Elango — Noorsoo karskusorganisatsioonid Saksamaal; F. Goebel — Saksa noorsoo alkoholivastane võitlus; Vilho Helanen — Soome Öppiva Noorsoo Karskusliit; V. Ernits — Mida loodame noorsoolt karskusliikumise alal; rida artikleid noorsooliikumise üle ja ülevaated noorsooliikumisest ning karskustööst 1922/23. õpiaastal. Lõpuks 1923. a. töökava ja organisatsioonide nimestik. — Mõödapeasematu isikule, kes huvitatud meie noorsooliikumisest, eriti meie noorsoo karskusliikumisest.

VILHO REIMA.

KODU ON RAHVA SÜDA. 42 lhk. Hind 30 marka.

SÕNAKUULMISE KOOL. 40 lhk. Hind 30 marka.

MÄNG KASVATUSVAHENDINA. 44 lhk. H. 30 mrk.
Kõik kolm raamatud tõlk. L. P I o m p u u - V e s t e r i n e n.

ENESEKASVATUSE ALGED. 59 lhk. Hind 30 mrk.

Viimasena nimetatud raamatus kinnitab autor: „Suurim ja kauneim on noore inimese õige ja kaunis elu.“ Selle aate eest võitleb ta kõigis toodud kirjutustes ja seab sihiposte üles emadele, isadele, kõigile, kel edupüüet rinnas, ja kogenud käel näitab noorele paremat teed. — Samalt autorilt on kümnenda trüki järele tõlgitud E. Kutsar'i poolt:

ABIKAASA VALIMINE. 72 lhk. Hind 50 marka.

„Abikaasa valikust ja koduasjust peab hakatama palju rohkem õigemeelselt rääkima.“ Lhk. 7. „Kodude peale peame iseäranis nüüd varemetest tõustes kõige suuremat tähelpanu pühendama. Kõigepealt peame hingeliselt terveks saama.“ Lhk. 5.

KARSKUSKIRJANDUS,

mis ei tohi puududa mitte ainult üheksi kooli- ja rahva-
raamatukogus, vaid ka mitte ühelgi isikul, kellele Eesti
riigi tulevik tähtis:

Prof. P. Pöld. Meie haritlased ja karskusküsimus. 16 lhk.

Hind 5 marka. Küsimus, mis praegu uus ja värske.

Prof. P. Pöld. Eesti riigi tulevik ja karskus. 16 lhk. Hind
20 marka.

Dr. med. J. Vilms. Lõbukultuurist. Hind marka.

Dr. med. J. Vilms. Suguhaigused ja alkohol. Sotsiaal-
patoloogiline vaatlus. Hind köitmata 50 marka, köide-
tult 75 marka.

Dr. Matti Helenius-Seppälä. Karskusasja algmed. Tõlk.
E. Kutsar. Autori näopildi, hulga piltide ja tabelitega.
Hind 75 marka. Kõige täielikum karskuskäsiraamat
eesti keeles.

Jul. Elango. Rahva lootus. Ilmumas.

Meie karskustöö programm ja taktika. Artiklid J. Vilm-
silt, A. Juhansonilt, J. Rosenthalilt ja P. Hansonilt.
46 lhk. Hind 35 marka.

Dr. med. A. Nikula. Näitused halvavast mõjust keskergu-
kavasse. Ref. J. Rosenthal. Hind 5 marka.

Dr. med. A. Nikula. Missugust mõju avaldab alkohol
kurjategija hingeelus. Tõlk. A. Raekson. H. 15 mrk.

Tubak ja tema kahju. Tõlk. E. Kutsar. 32 lhk. Hind
25 marka. Tubaka ajalugu. Temas leiduvad ained-
mürgid. Neist põhjustatud rikked. Mõju kehalisele
tööle, puhtusele, majanduslikule elule. Mõju noortele.
Tarvitamise viisid jne.

Üliõpilaskarskusühenduse väljaanne. Hind 30 marka.

P e a l a d u s :

Sotsialismus ja alkohol. Hind 10 marka.

Karskuslaulik. 112 lhk. Hind 20 marka.

J. Järv. Kas elu või surm? 37 lhk. Hind 20 marka

Tulev Eesti. I. 1922) aastakäik. 328 lhk. Hind 150 mrk.

Tähtsamatest artiklitest on: J. Tõnisson — Alkoholivabast kultuurist. Alkoholi mõju rahvamajanduse kohta. Kõned. Prof. Rahamägi — Ja meie seisukoht? Dr. R. Tamm — Inimene ja alkohol (põhjalkuim ülevaade). M. Martna — Rahvamajad. Prof. J. Bergmann — Alkoholivastane võitlus väljamaal. V. Ernits — J. Tõnisson karskustegelaseks. V. Reiman karskustegelaseks. A. Juhanson — Karskus ja ilma-vaade. Karskus ja ajakirjandus. Ja rida teisi. Siis kirjutused karskustöö üle meil ja välismaal. Kirjeldused kongressidest, koosolekutest jne. Juhatusi, luuletusi. Elulugusid ja pilte tähtsamaist tegelasist. Kroonika. Põhikirjad. Tabelid arvustikuliste andmetega. Tulev Eesti. II. (1923) aastakäik. 400 lhk. Hind 300 mrk.

A. Heraklides. Teadusline piibli sõnaraamat. Vana ja uue testamendi ajalooteaded vabameelsete protestandi teoloogide ja hommikumaa ajaloolaste järele. 180 pildiga, 180 lhk. Hind 125 marka.

Ligi poolteist tuhat sõnaseletust hulga vastavate illustratsioonidega. Raamat on sedavõrd täielik ja hoolega kokku seatud, et omal ajal, kui raamat ilmus, „Postimehe“ arvustaja sealt mitte ainustki viga ei leidnud. — Et meil üldised entsüklopeediad puuduvad, on käesolev raamat ainsaks abinõuks, kust võib vastavaid sõnaseletusi saada. Seda aga tuleb tarvis igal uuriva ja selgust nõudva vaimulaadiga inimesel, rääkimata muidugi neist, kes piibliga ligemalt tegemist teevad. Sagedasti kuulatakse, kuidas mõni omaette juurdlev isik uduseid ja ebaõigeid arvamisi piibli sõnade kohta avaldab, kuna see viga ei juhtuks, kui on käepärast teaduslik sõnastik.

E. A. Volk. Ernst Renan'i Jeesuse elu. 32 lhk. H. 25.— Dr. Kehr'i järele J. Laane ja P. Undritz. Usu äratamisest ja kasvatamisest. Juhatus kooliõpetajatele ning lastevanematele. 82 lhk. Hind 50 marka. E. Kirjam. S. toim. nr. 35.

Dotsent Ed. Tennmann. Mooses ja prohvetid. Vana seaduse usk ja tema tunnistajad. 18 pildiga, 223 lhk. Hind 200 marka.

H. Einer. Dr. Martin Lutheruse Väike katekismus seletustega. Lühendatud väljaanne algkoolidele. 172 lhk. Hind köites 25 marka.

P. Org. Kirikulaulude kogu koolitarvituseks. Teine parandatud ja täiendatud trükk. Lisaks 34 kõige kaunimat pühade laulu nootidega 1—4 häälele. 126 lhk. Hind 25 marka (köites).

M. Lipp. Kristliku kiriku lugu. 246 lhk. Hind 100 marka Paul Undritz. Usuõpetuse raamat. E. K. S. t. nr. 33. 156 lhk. Hind köites 50 marka.

J. Matto. Täielik puusärkipanemise raamat. Kõned, palved ja laulud iga inimese seisuse kohta. 110 lhk. Hind köites 50 marka.

Vürst Taaveti kojast ehk kolm aastat püha linnas. Kolm jagu koos. 447 lhk. H. 150 mrk. Trükk lõpukorral.

P. Lampson. Hommiku ja õhtu roaohver. Pühakirjast tunnistused lühikesed seletused, palved ja laulud iga päeva jaoks. 390 lhk. Hind 100 marka, köites 150, ilüköites 200.

Palestina suur kooli seinakaart, eesti keeles, üheksa värvi trükk. Nimede kirjutus õp. V. Reimani poolt. Hind neljal lehel 300 mrk. Linariidel ja keppidega 900 mrk. Koolid muretsegu aegsasti nimetatud kaart, sest uuesti üheksas värvis trükitult tuleb ta senisest kolm korda kallim.

Üliõpilastele ja vanemate klasside õpilastele:

Prof. G. Landeseni järele. Kvalitatiivne keemilise analüüsi tabelid kationide ja anioonide tõestamiseks. Tabellen der qualitativen chemischen Analyse zur Aufsuchung der Kationen und Anionen. Nach den Notizen von den Vorlesungen von Prof. G. Landeseni herausgegeben von stud. W. Lange. Kaantes hind 100 marka, kaanteta 75 marka.

Tabelid on kokku seatud asjatundlikult ning võivad saada tarvitatud kõige otstarbekohasemalt ülikoolitöö juures. Üliõpilastele tuntavaks hõlbustuseks. — Peale selle on kasulik võtta nad tarvitusele keskkoolide vanemates klassides, millest annab tunnistust senine eduga kasutamine mõnes koolis. Iseõppimise juures kergendab tööd kümnekordselt.

A. Rõuk. Kodumaal kasvavad arstirohutaimesed ja arstimine nende abil. Käsiraamat arstirohutaimesede tundmaõppimiseks, korjamiseks, kuivatamiseks, kasvatamiseks ja tarvitamiseks. II. ümbertöötatud ja täiendatud trükk. 112 lhk. Hind 125 marka.

Meie elame arstirohutaimesede keskel, kuid suuremaltjaolt ei oska neid tarvitada. Nimetatud raamat on siin asjatundlikuks juhatajaks, põhinedes teaduslikkudele uurimustele. Kuivõrd rahuldab ta rahva tarbeid, näitab see, et esimene trükk 3000 eks. osteti ära lühikese aja jooksul. Raamatu lõpus on toodud haiguste nimestik ühes vastavate arstirohutaimesede nimede juurelisamisega. See hõlbustab tarvitamist.

V. Lunkevitshi järele A. Rõuk. Perekonnaelu loomariigis. Piltidega. 44 lhk. Hind 50 marka.

V. Lunkevitshi järele A. Rõuk. Kuidas võrsusid koduloomad ja kultuurtaimesed. Piltidega. 42 lhk. Hind 45 marka.

V. Lunkevitshi järele A. Rõuk. Mesilased. 32 pildiga. 59 lhk. Hind 75 marka.

J. Poljanski järele A. Rõuk. Rändlindude teekond. 38 lhk. Hind 50 marka.

A. Netshajevi järele A. Rõuk. Kuidas meie jäneste eest hoolitsesime. Piltidega. 16 lhk. Hind 15 marka.

A. Grenzstein. Looduse nõud ja jõud. 1—3 anne koos. 200 lhk. Hind 100 marka. Komplektid lõpukorral.

M. J. Eisen. Elust ja loodusest. 58 lhk. Hind 25 marka.

N. Shaposhnikov ja N. Valtsev. Algebraliste ülesannete kogu. I. K. ü. „Loodus“ Tartus. Hind 150 marka.

Seesama II. jagu. Hind 160 marka.

Th. Koik. Elementaarne algebra. 288 lhk. Hind 125 mrk.

Pealadus:

- Leivad ja saiad. Tarvilik käsiraamat pagaritele, leiva-
tegitajatele, kokkadele ja perenaistele. Joonistustega.
157 lhk. Hind 100 marka.
- A. Tannbaum. Keedu ja majapidamise juht. 237 lhk
Hind 200 marka. Mitte halvem, vaid parem kõigist
„väljamaa kuulsustest“.
- Dr. med. Hindhede. Minu toitmise viis. Eeskujulik koka-
raamat: tervislised, odavad ja maitsevad söögid.
192 lhk. Hind 70 marka.
- Prof. J. J. Metshnikov. Hapu piim tervishoidline toit ja
üks vanaduse vastu võitlemise abinõudest kumõss.
32 lhk. Hind 25 marka. — Kahjuks, teatakse meil prof.
Metshnikovi õpetust väga umbkaudu ja isegi võõriti,
mispärast peaks iga inimene, kellele oma tervise loo-
mulikum hoidmine kallis, tutvunema selle õpetusega.
- J. Truusmann. Täielik mesilastepidamise õpetus. Teine
täiendatud trükk. 128 lhk. Hind 50 marka. Raamat
on mitu esimest ja teist auhinda saanud.
- J. Raudsepp. Mõistlik mesinik. Täielik mesilaste kasva-
tamise käsiraamat. 190 lhk. 120 marka.
- Urm. Loomatohter hobuste, karielajate, vasikate ja si-
gade rohitsemiseks. Teine parandatud ja täiendatud
trükk. 186 lhk. Hind 60 marka.
- Peru hobune. Juhatus, kuidas peru hobusega ümber käia
ja noort hobust kasvatada. H. 10 marka.
- A. Looden. Ilutulestuse õpetus. Piltidega. 103 lhk. Hind
60 marka.
- J. Tülk. Maamöötmise juhatus. 59 lhk. Hind 50 marka.
- A. Paliso. Grafoloogia õperaamat ühes 6 käekirjatabe-
liga. Käekirja uurimisest ollakse elavalt huvitatud.
Hind 100 marka.
- Dr. R. Schmidt. Fakiirid ja Yoga õpetus. Hind 60 marka.
- Dr. A. S. Hüpnootism. 29 lhk. Hind 30 marka.
- Dr. A. Daiber. Kas teadus või usk? 68 lhk. Hind 20 mrk.
- A. Garris'e kupleede repertuaar. 1—3 v. Hind à 25 mrk.
- A. Garris'e naljaettekanded piduõhtuteks. Hind 40 marka.
- Ed. L. Wöhrmann. Arm ja noorus elagu! Kõige uuemad
õnnesoovi- ja albumisalmid. 64 lhk. Hind 25 marka.
- A. Tannbaum. Väike kombejuht. 53 lhk. Hind 40 marka.
- J. Kurrik. Nimede raamat. 52 lhk. Hind 25 marka.
- Jack London. Maailma veerel. Jutustus. Hind 10 mrk.
- Conan Doyle. Saladusline mõrtsukatöö Boskombi orus.
Hind 20 marka.
- Loe veel kord. 48 lhk. Hind 50 marka.
- A. Feodorov. Elu koidik. Romaan. 176 lhk. H. 125 mrk.
- A. Apraksin. Kolm kelmi. Põnev romaan. Hind 90 mrk.
- L. Sõerd. Võõrkeelsete sõnade sõnastik. Hind 90 marka.

Tartus, Lai tän. 35, kõnetr. 4-28 ja 4-29
(viimane mitteäritundidel).

Kõige suurem valik kõikide Eesti kirjastajate kõigist
paremaid raamatuid.

Hulk pealadusid!

Alati ladus:

„Sõnavara“ kirjastuse, Eesti Kirjanduse Seltsi, Akadeemilise Emakeele Seltsi, „Noor-Eesti“, „Postimehe“, „Looduse“, „Odamehe“, Tammanni ja teiste Tartu kirjastajate kui ka Tallinna Eesti Kirjanduse Ühisuse, „Rahvaülikooli“, „Varraku“, Pihlakase, Keisermanni, Ploompuu, Mutso j. t. raamatud.

Raamatukauplustele, õpetajatele, koolidele ja raamatukogudele kõrged protsendid.

Raamatukogudele soovi korral igasugu hinnaulatuses teatava aja jooksul ilmunud uudiste komplektid erisoovsilmas pidades.

Et ära hoida asjata vaeva ja kulu, pöörake alati eesti raamatute tellimistega otse „Sõnavara“ kirjastusladu poole — Tartus.

VÕTAME KA OMA PEALE UUTE RAAMATUKAUP-
LUSTE SISSESEADMISI, NENDE TEGEVUSE JUHTI-
MIST KUI KA KÕIKI TEISI RAAMATUASJANDUSE
ORGANISATSIOONISSE PUUTUVATE KÜSIMUSTE
LAHENDAMIST.

Ilmus trükist:

Fr. W. Foerster — Elujuht.

Hind 300 marka.

Selle raamatu tõlkimisega on eesti lugejatele pakutud võimetus tarvitada üht tähtsamat teost sellelaadilises maailma kirjanduses. — Ei ole sündsamat kinki enesele kui ka teistele, kui seda on ülalnimetatud „Elujuht“. Pühadeks, leeriks ja sünnipäevaks kinkige — „Elujuht“!

Albert Orgi kirjastuse Tartu ainesitus

on „Sõnavara“ kirjastusladus — Tartus.

I. seeria: Noorsookirjandus.

Nr. 1.	Cervantes / Don Quijote	M. 225.—
„ 2.	Swift / Gulliveri reisid	„ 125.—
„ 3.	Mark Twain / Tom Sawyeri juhtumised	„ 225.—
„ 4.	F. H. Burnett / Väike Lord Fauntleroy	„ 150.—
„ 5.	Öös ja jääs / F. Nanseni ekspeditsioon	„ 100.—
„ 6.	Hauff / Karavaan	„ 100.—
„ 7.	Stevenson / Varanduste saar	„ 250.—
„ 8.	Jerome-Jerome / Kolm meest paadis	„ 225.—

II. seeria: Ilmakirjandus.

Nr. 1.	Homer / Ilias	M. 375.—
„ 2.	Homer / Odyssea	„ 200.—
„ 3.	A. de Lamartine / Graziella	„ 125.—
„ 4.	Lagerlöf / Vagajutud Kristusest	„ 120.—

III. seeria: Populaarteadus.

Nr. 1.	A. Tammann / Eesti üldised laulupidud	M. 150.—
„ 2.	H. Raudsepp / Sentimentalism	„ 120.—
„ 3.	A. Jansen / Renaissance aja suurmeisterid	„ 150.—
„ 4.	„	„ 175.—

IV. seeria: Elulood.

Nr. 1.	A. Tammann / Jüri Vilms	M. 150.—
„ 3.	Livingstone'i elu	„ 100.—

Ilmumisel:

Onu Tomi onnike.

—: —: Kõik raamatud iluköites. —: —:

Rahvaraamatud:

Nr. 1.	Ed. A. Poe / Kuldmaidikas	M. 20.—
„ 2.	J. Bunin / Isand San-Franciscost	„ 20.—
„ 3.	Friedr. Otto / Kullakaevajate pidu	„ 20.—
„ 4.	Wells / Jumal, Jimmi Gogles	„ 20.—

Käesoleva trükkimise ajal ilmus trükist mitmesugustelt kirjastajatelt hulk uudiseid. Adress tellimistele: „Sõnavara“ — Tartu.